

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 05.10.2005
KOM(2005) 474 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

**Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: EU:n valmistusteollisuutta vahvistavat
toimintapuitteet – Yhtenäisempi lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan**

{SEK(2005) 1215}
{SEK(2005) 1216}
{SEK(2005) 1217}

SISÄLTÖ

1.	EU:n teollisuuspolitiikka ja kasvua ja työllisyyttä koskeva toimintaohjelma	3
2.	EU:n valmistusteollisuuden merkitys	4
3.	Poliittisten haasteiden monitahoisuuden arvioiminen eri sektoreilla.....	6
4.	Teollisuuspolitiikkaa koskevan työskentelyn päälinjat.....	8
4.1.	Sektorien väliset poliittiset aloitteet	9
4.2.	Sektorikohtaiset aloitteet.....	12
5.	Päätelmät	14

TIEDONANTO YHTEISÖN LISSABON-OHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA: EU:N VALMISTUSTEOLLISUUTTA VAHVISTAVAT TOIMINTAPUITTEET – YHTENÄISEMPI LÄHESTYMISTAPA TEOLLISUUSPOLITIikkaAN

1. EU:N TEOLLISUUSPOLITIikka JA KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ KOSKEVA TOIMINTAOHJELMA

Esittäessään kasvua ja työllisyyttä koskevan tarkistetun toimintaohjelmansa¹ komissio ilmoitti sitoutuvansa siihen, että tarkistetussa Lissabonin strategiassa keskitytään kasvuun ja työllisyyteen. Tätä varten EU:n painopistealoiksi ilmoitettiin seuraavat:

- Euroopasta houkuttelevampi paikka investoijille ja työntekijöille
- osaamisen ja innovaation keskeinen rooli Euroopan kasvussa
- politiikan muotoilu siten, että yritykset voivat luoda enemmän ja parempia työpaikkoja.

Tästä teollisuuspolitiikkaa koskevasta tiedonannosta ilmoitettiin heinäkuussa 2005 hyväksytyssä yhteisön Lissabon-ohjelmassa², ja sillä edistetään merkittävästi näiden tavoitteiden saavuttamista. Valmistusteollisuuden hyvinvointi on olennaisen tärkeää Euroopan kasvukyvyn kannalta. Valmistusteollisuus on nyt merkittävien muutosten kohteena, ja sillä on edessään huomattavia haasteita, joten kehittyäkseen ja kukoistaakseen se tarvitsee yritystoiminnan kannalta suotuisia olosuhteita.

Teollisuuspolitiikan päätehtävänä on tarjota oikeanlaiset olosuhteet yritysten kehittämiseksi ja innovaatioille, jotta EU:sta voidaan luoda houkuttelevampi paikka teollisuuden investointeja ja työpaikkojen luomisesta ajatellen. On ilmeistä, että talouskasvun luomisesta vastaavat ensi sijassa yksityissektorin yritykset eikä suinkaan julkinen sektori. Yritysten vastuulla on kehittää tuotteitaan ja menetelmiään ja parantaa osaamistaan päästäkseen uusille markkinoille ja löytääkseen sellaisia uusia mahdollisuuksia, jotka ovat seurausta teknologian kehityksestä ja kansainvälistymisestä. Yritysten sosiaalinen vastuu ja kestävä kehitys ovat avainasemassa tällaisia uusia mahdollisuuksia hyödynnettäessä.

Viranomaisten tehtävänä on teollisuuspolitiikan näkökulmasta toimia vain silloin kun se on tarpeen eli silloin, kun jonkintyyppiset markkinahäiriöt oikeuttavat valtion toimet, tai edistääkseen rakennemuutosta. Jälkimmäinen voi edellyttää lisätoimia rakennemuutoksen sosiaalisten kustannusten pienentämiseksi – kaikkien asian kannalta merkityksellisten sidosryhmien kanssa käytävän jatkuvan vuoropuhelun pohjalta. Viranomaisilla on näistä syistä käytössään erityyppisiä politiikan välineitä, joista esimerkkeinä parempi sääntely, yhtenäismarkkinapolitiikka, innovaatio- ja tutkimuspolitiikka sekä työllisyys- ja sosiaalipolitiikka. Nämä välineet soveltuvat tavallisesti käytettäväksi kautta koko talouselämän ilman suurempia eroja eri sektoreiden tai yritysten välillä, ja niitä voidaan käyttää yhdessä muiden liitännäistoimenpiteiden kanssa taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden helpottamiseksi.

¹ ”Kasvua ja työtä Euroopan tulevaisuuden hyväksi: Uusi alkua Lissabonin strategialle” KOM(2005) 24.

² ”Yhteiset toimet kasvun ja työllisyyden hyväksi – Yhteisön Lissabon-ohjelma” KOM(2005) 330.

Komissio on sitoutunut teollisuuspolitiikan laaja-alaisuuteen ja pyrkii välttämään paluuta valikoiviin interventionistisiin toimintalinjoihin. Poliitiikan välineiden käyttöala ulottuu kuitenkin pelkkiä erittäin laajoja horisontaalisia toimenpiteitä pidemmälle. Jotta teollisuuspolitiikka olisi tehokasta, on otettava huomioon yksittäisten sektoreiden erityistilanne. Eri politiikkoja on yhdisteltävä keskenään räätälöidysti ottaen huomioon eri sektoreiden konkreettiset erityispiirteet sekä niille avoimet mahdollisuudet ja niihin kohdistuvat haasteet. Tämä merkitsee väistämättä sitä, että vaikka kaikki eri politiikat ovat tärkeitä, nykypäivän EU:ssa jotkin politiikat ovat tiettyjen sektorien kannalta tärkeämpiä kuin toiset.

Komissio pysyy näin ollen aiemmissa sitoumuksissaan edistää ja helpottaa teollista innovaatiotoimintaa ja muutosta koskevaa prosessia.³ Tarvitaan kuitenkin uusi teollisuuspolitiikka koskeva toimintamalli, jolla pyritään parantamaan toimintalinjojen suunnittelua siten, että niiden merkitys kasvaisi ja ne olisivat yhtenäisempiä ja perustuisivat laajempaan yhteisymmärrykseen.

Kasvua ja työllisyyttä koskevaa toimintaohjelmaa käsittelevässä tiedonannossa todettiin erityisesti, että teollisuuspolitiikka perustuu EU:n ja jäsenvaltioiden yhteistyölle.⁴ Useisiin teollisuuspolitiikan haasteisiin on pureuduttava EU:n tasolla, koska yksittäiset jäsenvaltiot eivät yksinään voi onnistua ratkaisemaan suurten kilpailuasioden, yhtenäismarkkinoiden sääntelyn tai sosiaalisen ja taloudellisen yhteenkuuluvuuden kaltaisia kysymyksiä. Useat teollisuuspolitiikan osatekijät kuuluvat kuitenkin jäsenvaltioiden vastuulle, mikä tuodaan voimakkaasti esille kansallisia uudistusohjelmia koskevissa ohjeissa. Tällä tiedonannolla syvennetään ja täydennetään teollisuuspolitiikan EU:n laajuisia puitteita keskittymällä teollisuuspolitiikan käytännön toteutukseen yksittäisillä sektoreilla. Poliitiikkaan eri sektoreilla kohdistuvien haasteiden laajuutta ja monitahoisuutta on näin ollen tarkasteltu yksityiskohtia myöten. Tukena on käytetty järjestelmällistä selvitystä, jossa on tarkasteltu EU:n valmistusteollisuuden ja rakennusalan 27 erillisen sektorin mahdollisuuksia ja haasteita.⁵ Tältä pohjalta on hahmoteltu pääpiirteissään teollisuuspolitiikan alalla lähivuosina tehtävää työtä.

2. EU:N VALMISTUSTEOLLISUUDEN MERKITYS

Vahva ja terve teollisuussektori on olennaisen tärkeä, jotta EU:n kasvupotentiaalia voitaisiin hyödyntää täysipainoisesti ja jotta EU:n johtoasemaa talouden ja teknologian alalla voitaisiin lisätä ja säilyttää se.

- EU:n valmistusteollisuus on jo itsessään tärkeä – sen osuus EU:n tuotannosta on noin viidennes ja se työllistää noin 34 miljoonaa ihmistä EU:ssa. Lisäksi

³ Ks. ”Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa” KOM(2002) 714 ja ”Rakennemuutosten myötäily: laajentuneen Euroopan teollisuuspolitiikka” KOM(2004) 274.

⁴ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 157 artikla.

⁵ Ks. mukana seuraava valmisteluasiakirja SEK(2005) 1216. Yritystoimintaan liittyviä palveluja koskevien sektorien haasteet on kuvattu tiedonannossa ”Yritystoimintaan liittyvien palvelujen kilpailukyky ja niiden vaikutus eurooppalaisten yritysten tulokseen”, KOM(2003) 747, jossa julkistettiin myös yritystoimintaan liittyviä palveluja koskeva toimintasuunnitelma.

- valmistusteollisuus on keskeisellä sijalla hyödynnettäessä uutta osaamistaloutta – yli 80 prosenttia EU:n yksityissektorin T&K-menoista käytetään valmistustoimintaan⁶
- valmistusteollisuus synnyttää uusia ja innovatiivisia tuotteita, joiden osuus EU:n viennistä on noin kolme neljänestä
- EU:n valmistusteollisuus muodostuu pääasiallisesti pk-yrityksistä: yrityksistä yli 99 prosenttia on pk-yrityksiä ja valmistusteollisuuden työpaikoista 58 prosenttia on pk-yrityksissä
- valmistusteollisuus luo kasvua ja työpaikkoja laajemmassa EU:n taloudessa: se on kiinteästi kytköksissä palvelualoihin – se synnyttää yritystoimintaan liittyvien palvelujen kysyntää ja tuottaa keskeisiä panoksia palvelualoille.

EU:n valmistusteollisuus on mullistusten kourissa – sillä on edessään sekä uusia mahdollisuuksia että uusia haasteita.⁷ On kehittymässä uutta tekniikkaa, joka mahdollistaa uusien tuotteiden nopean käyttöönoton ja tuotantoprosessien suuremman jouston. EU:n yrityksillä on samalla vastassaan maailmantalouden kansainvälistyminen, joka kiihtyy parempien kuljetusyhteyksien, laskevien tiedonvälityskulujen, vähentyneiden kaupan ja investointien esteiden sekä kovemman kilpailun myötä. EU joutuu näin ollen käymään entistä voimakkaampaa kilpailua kansainvälisillä markkinoilla asemastaan T&K- ja muiden investointien kohteena sekä tuotantopaikkana.

EU:n valmistusteollisuus pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin. Vaikka EU:n ja muiden teollistuneiden maiden, erityisesti Yhdysvaltojen, välillä on ollut eroja tuottavuuden kasvussa, erot ovat jossakin määrin olleet seurausta teollisuuden rakenteeseen liittyvästä vaikutuksesta, joka johtuu tieto- ja viestintätekniikkatuotannon vähäisemmästä osuudesta EU:n valmistusteollisuudessa. Suurin osa yksittäisistä EU:n valmistusteollisuuden sektoreista on itse asiassa suoriutunut hyvin verrattuna vastaaviin aloihin muissa teollistuneissa maissa. EU:n talous on kuitenkin tuotantorakenteensa vuoksi kaikkea muuta kuin ihanteellisessa asemassa meneillään olevaa globaalistumiskehitystä silmällä pitäen. Merkittävillä EU:n valmistusteollisuuden sektoreilla – esimerkiksi koneenrakennus, kemikaalit ja moottoriajoneuvot – on huomattavaa ilmeistä kilpailuetua, ja niiden kauppa on ylijäämäistä muuhun maailmaan nähden. EU:n kauppa keskittyy kuitenkin yleisesti ottaen edelleen ylemmän keskitason teknologian sektoreille, joilla työvoiman koulutustaso on alhainen tai keskitasoa.⁸ EU joutuu tämän vuoksi kilpailemaan nousevan talouden maissa toimivien tuottajien kanssa. Nämä nostavat vientinsä osaamisintensiteettiä ja kurovat umpeen EU:n etumatkaa muiden kuin hintaan liittyvien tekijöiden alalla – juuri niihin EU:n kilpailuetu maailmanmarkkinoilla usein perustuu. EU:n on näin ollen olennaisen tärkeää pyrkiä sopeutumaan ja toteuttaa rakennemuutos päästäkseen suhteellisen edun osalta tukevammalle pohjalle. Ainoastaan näin se voi maksimoida hyödyn, joka aiheutuu Kiinan, Intian ja muiden nopeasti kasvavien talouksien liittymisestä maailmantalouteen.

⁶ Lähde: Eurostatin yritystilastot.

⁷ Ks. myös tulossa oleva EU:n vuotuinen talouskatsaus, jossa analysoidaan yleisesti EU:n talouden kilpailukykyyn vaikuttavia tekijöitä.

⁸ Ks. ”EU Sectoral Competitiveness Indicators 2005” -julkaisun (EU:n sektorikohtaiset kilpailukyvyn indikaattorit) jakso VI, Yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto.

Ulkomaisten suorien investointien virta EU:sta nouseviin Aasian maihin on kasvanut viime vuosina, mutta niiden osuus kokonaisrahavirroista on edelleen pienekkö.⁹ Useimpien valmistusteollisuuden sektorien osalta työpaikkojen siirtyminen EU:sta alhaisempien kustannusten maihin on ollut rajallista, vaikkakin tällaisilla siirroilla saattaa olla kivuliaita seurauksia paikallistasolla tai tietyllä yksittäisellä sektorilla erityisesti vähän koulutettuihin työntekijöihin, joita olisi autettava selviytymään teollisuuden rakenneuudistuksen vaikutuksista.

T&K-investoinneista kilpaillaan lisäksi entistä enemmän kansainvälisellä tasolla. Muutokset maailmanmarkkinoilla sekä sellaiset tekijät kuin henkilöresurssit, paikallisen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän laatu ja osaamisklustereiden tai -keskittymien esiintyminen vaikuttavat yhä enemmän siihen, missä T&K-varat käytetään. On näyttöä siitä, että EU ei olisi riittävän kilpailukykyinen tutkimustoiminnan sijoituspaikkana. Yhdysvallat ja Japani houkuttelevat enemmän T&K-investointeja kuin EU. Lisäksi on näkyvillä merkkejä siitä, että Kiina ja Intia ovat kehkeytymässä merkittäviksi uusien T&K-investointien kohteiksi. Yhdysvallat on lisäksi onnistunut EU:ta paremmin houkuttelemaan tutkijoita ja korkeasti koulutettua työvoimaa. Nämä suuntaukset antavat aihetta huoleen sikäli kuin ne johtavat siihen, että EU menettää T&K-investointeja ja tutkijoita.

Vaikka EU:n valmistusteollisuuden yksittäisten sektorien suorituskyyky on viime vuosina kokonaisuudessaan ollut myönteisellä pohjalla, merkittäviin haasteisiin on kuitenkin vielä vastattava. Erityisesti on edistettävä olosuhteita, joilla varmistetaan sopeutumiskyvyn lisääntyminen ja rakennemuutokset, jotta voidaan varmistaa EU:n valmistusteollisuuden kilpailukyky ottaen erityisesti huomioon Kiinasta ja nousevista Aasian maista peräisin oleva yhä voimistuva kilpailu.

EU:n valmistusteollisuuden ja sen yksittäisten sektorien haasteena on kyetä pitämään yllä suorituskyykyään ja parantaa sitä vielä lisää tulevaisuudessa ottaen huomioon teknologiassa tapahtuvat uudet läpimurrot ja kansainvälistymisen jatkuminen. Päättäjien haasteena on reagoida selvällä ja johdonmukaisella tavalla parantamalla huomattavasti niitä puitteita ja sitä yleistä ympäristöä, jossa Euroopan teollisuus toimii.

3. POLIITTISTEN HAASTEIDEN MONITAHOKSUUDEN ARVIOIMINEN ERI SEKTOREILLA

Jotta EU:n teollisuuden nykyisiä vahvuuksia voitaisiin käyttää hyväksi, komission yksiköt ovat toteuttaneet yksityiskohtaisen selvityksen valmistusteollisuuden ja rakennusalan 27 yksittäisen sektorin kilpailukykyistä.¹⁰ Se sai selvitykseen materiaalia sidosryhmiltä ja jäsenvaltioilta. Selvityksen tavoitteena oli määrittää, missä määrin teollisuuspolitiikan välineillä on tai saattaa olla vaikutusta sektorien suorituskyykyyn. Selvitykseen valittiin ne politiikan alat, joilla on erityisesti merkitystä sektorikohtaisen tuottavuuden kasvun ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta:

- avoimien ja kilpailukykyisten yhtenäismarkkinoiden varmistaminen, kilpailu mukaan luettuna

⁹ Eurostat ”EU Foreign Direct Investment in 2003”, Statistics in Focus 20/2005.

¹⁰ Koska uusista jäsenvaltioista oli saatavalla vain rajallisesti sektorikohtaista tietoa, selvitystä on pidettävä alustavana. Komissio kokoaa ja analysoi parhaillaan puuttuvia tietoja, jotka tullaan sitten ottamaan huomioon käynnissä olevissa poliittisissa aloitteissa.

- tietämys, kuten tutkimus, innovaatiot ja osaaminen
- parempi sääntely
- synergian varmistaminen kilpailukyky-, energia- ja ympäristöpolitiikkojen välillä
- täysipainoisen ja oikeudenmukaisen osallistumisen varmistaminen maailmanlaajuisilla markkinoilla
- taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden helpottaminen.

Selvityksen tuloksena voitiin järjestelmällisesti tunnistaa kunkin yksittäisen sektorin tärkeimmät haasteet kilpailukyvyn ja politiikan kannalta niin määrällisesti kuin laadullisesti. Asiasta on tiivistelmä liitteessä I¹¹.

Yksittäiset sektorit on selvityksen tuloksena jaettu neljään laajaan ryhmään: elintarviketeollisuus ja biotieteet, koneita ja järjestelmiä tuottava teollisuus, muoti- ja muotoiluteollisuus sekä perus- ja välituotteita tuottava teollisuus.¹² Kuhunkin näistä laajoista ryhmistä kohdistuu omat erityiset haasteensa.

Elintarviketeollisuus ja biotieteet

Elintarviketeollisuus ja biotieteet (esim. elintarvikkeet ja juomat, lääkkeet, biotekniikka) muodostavat viidenneksen EU:n valmistusteollisuuden arvonlisäyksestä. Näiden sektorien kasvu on ollut keskitasoa tai voimakasta. Tämän ryhmän tärkeimmät haasteet liittyvät tietämykseen ja parempaan sääntelyyn. Koska kyse on erittäin innovatiivisista teollisuussektoreista, tietämyksen alalla niiden keskeisiä haasteita ovat T&K, teollis- ja tekijänoikeuksien suoja sekä erittäin innovatiivisten pk-yritysten innovaatiotoiminnan rahoittaminen. Näiden sektorien on lisäksi olennaisen tärkeää jatkuvasti sopeutua määräyksiin ja saattaa ne ajan tasalle pysyäkseen tekniikan kehityksen tasalla, mutta samalla niiden on varmistettava terveys ja turvallisuus. Lainsäädännön lähentäminen kansainvälisellä tasolla on lisäksi näin ollen tärkeää useille sektoreille. Tärkeimmistä sektorikohtaisista haasteista voidaan mainita seuraavat: lääketeollisuuden osalta on pyrittävä edistymään täyden kilpailun yhtenäismarkkinoiden luomisessa, ja elintarvike- ja juoma- sekä lääke- ja kosmetiikkateollisuuden kannalta tärkeitä ovat ympäristöön ja markkinoille pääsyyn liittyvät näkökohdat.

Koneita ja järjestelmiä tuottava teollisuus

Koneita ja järjestelmiä tuottavan teollisuuden (esim. tieto- ja viestintätekniikka ja koneenrakennus) osuus EU:n valmistusteollisuuden arvonlisäyksestä on noin kolmannes. Näiden sektorien kasvu on ollut keskitasoa tai voimakasta, ja niille on ollut ominaista suuret T&K-menot. Tämän ryhmän haasteet liittyvät siten lähinnä innovaatiotoimintaan, teollis- ja

¹¹ Taulukossa on osoitettu rasteilla kunkin sektorin kohdalla ne poliittiset haasteet, joiden katsotaan olevan kyseisen sektorin kannalta tärkeimmät. Rastin puuttuminen ei näin ollen välttämättä merkitse sitä, että haaste ei olisi sektorin kannalta merkittävä vaan ainoastaan sitä, ettei sitä pidetä ensisijaisen tärkeänä. Lisätietoja näistä ja muista näkökohdista löytyy mukana seuraavista valmisteluasiakirjoista.

¹² Ks. luokitusta koskeva yleiskatsaus liitteessä I olevasta taulukosta. Pääpiirteissään samantyyppistä, muttei kuitenkaan identtistä luokitusta käytettiin Alankomaiden talousministeriön asiakirjassa ”Industry Memorandum: Heart for Industry” (lokakuu 2004). Luokitus perustui yleisiin teollisuuden haasteisiin ja ominaispiirteiden, kuten tuotteiden, menetelmien jne., samankaltaisuuksiin.

tekijänoikeuksien suojaan sekä korkeasti koulutetun henkilöstön saatavuuden varmistamiseen. Useiden näiden teollisuussektorien osalta yhtenäismarkkinoiden toteutuminen riippuu teknisistä standardeista, joita on jatkuvasti pidettävä ajan tasalla. Parempi pääsy kansainvälisille markkinoille on myös olennaisen tärkeää joidenkin sektorien kannalta, esimerkkeinä erityisesti tieto- ja viestintätekniikka, sähkötekniikka ja koneenrakennus sekä moottoriajoneuvot. Kuljetusaloilla on lisäksi vastassaan eräitä ympäristöön liittyviä haasteita. Erityisen tärkeää on jatkuvasti pyrkiä parantamaan ympäristönsuojelun tasoa ajoneuvojen, lentokoneiden ja laivojen osalta.

Muoti- ja muotoiluteollisuus

Muoti- ja muotoiluteollisuuden (esim. tekstiilit ja jalkineet) osuus valmistusteollisuuden arvonlisäyksestä on vain 8 prosenttia. Tuotannon kasvu on viime vuosina ollut vähäistä tai negatiivista ja T&K-menot ovat olleet suhteelliset pienet. Näiden sektorien keskeisenä haasteena on menestyksessä rakennesopeutus. Innovaatiotoiminnan, teollis- ja tekijänoikeuksien suojan ja ammattitaidon parantaminen on olennaisen tärkeää, jotta sektorit voisivat edelleen parantaa tuotoksensa laatua ja monipuolistaa tuotevalikoimaansa. Näiden sektorien osalta keskeisiin poliittisiin vaatimuksiin kuuluu myös parempi pääsy tätä nykyä voimakkaasti suojelluille maailmanmarkkinoille.

Perus- ja välituotteita tuottava teollisuus

Perus- ja välituotteita tuottavan teollisuuden (esim. kemikaalit, teräs sekä selluloosa ja paperi) osuus EU:n valmistusteollisuuden arvonlisäyksestä on noin 40 prosenttia. Nämä teollisuussektorit toimittavat keskeisiä tuotantopanoksia EU:n muille teollisuudenaloille, minkä vuoksi ne voivat olla merkittäviä innovaation lähteitä muille sektoreille. Kasvu on ollut keskitasoa tai vähäistä, lukuun ottamatta hyvin pärjääviä kemian- ja kumiteollisuutta. Kyse on lähinnä energiaintensiivisistä teollisuudenaloista, joten tärkeimmät haasteet liittyvät energiaan ja ympäristöön. Tärkeisiin sektorikohtaisiin haasteisiin kuuluvat kemianteollisuuden osalta REACH-lainsäädäntö ja rakennusteollisuuden osalta lainsäädännön yksinkertaistamiseen liittyvät näkökohdat. Rakennesopeutus on kemian-, paino- ja terästeollisuuden osalta merkittävä kysymys.

4. TEOLLISUUSPOLITIikkaa KOSKEVAN TYÖSKENTELYN PÄÄLINJAT

Tässä kohdassa hahmoteltuihin työskentelyn päälinjoihin sisältyy uusi teollisuuspolitiikkaa koskeva toimintamalli, jolla pyritään parantamaan toimintalinjojen suunnittelua siten, että niiden merkitys kasvaisi ja ne olisivat yhtenäisempiä ja perustuisivat laajempaan yhteisymmärrykseen. Horisontaalisia toimintalinjoja tarkastellaan ensin siltä osin, minkälaisia konkreettisia vaikutuksia niillä on tiettyihin teollisuudenaloihin. Tämän tarkastelun ansiosta voidaan määrittää kunkin sektorin kannalta tärkeimmät toimintalinjat. Toimintamallissa kootaan yhdeksi aloitteeksi useita teollisuuden kannalta keskeisen tärkeitä erilaisia politiikan osa-alueita. Näin voidaan lisätä toimintalinjojen keskinäistä johdonmukaisuutta ja yhteenkuuluvuutta ja lisätä niiden vaikutusta kilpailukykyyn. Lisäksi toimintamallissa pyritään pääsemään suurempaan yksimielisyyteen politiikasta ottamalla keskeiset sidosryhmät ja jäsenvaltiot mukaan päätöksentekoon jo varhaisessa vaiheessa. Euroopan työmarkkinaosapuolia pyydetään osallistumaan työskentelyyn niin horisontaalisesti kuin sektorikohtaisesti.

Tässä kohdassa luonnostelluissa työskentelyn päälinjoissa keskitytään muutamiin nimenomaisesti uusiin aloitteisiin, joilla voidaan edistää eri sektorien kilpailukykyä. Toimintamalli ei näin ollen ole kaiken kattava. Yhteisön uuden Lissabon-ohjelman puitteissa on jo useilla politiikan eri osa-alueilla käynnistetty erinäisiä muita toimia ja poliittisia aloitteita, jotka vaikuttavat niin teollisuuteen yleisesti kuin yksittäisiin sektoreihin.

4.1. Sektorien väliset poliittiset aloitteet

Tässä tiedonannossa julkistetaan seitsemän tärkeää **sektorien välistä poliittista aloitetta** eri teollisuudenalojen muodostamille ryhmille yhteisiin haasteisiin paneutumiseksi ja yhteisvaikutusten vahvistamiseksi politiikan eri osa-alueiden välillä kilpailukykykökohtien valossa.

Teollis- ja tekijänoikeuksia sekä väärentämistä koskeva aloite (2006)

Teollis- ja tekijänoikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä useiden teollisuudenalojen kilpailukyvyille. Keskeiset alat on jo yhdenmukaistettu, mutta vielä on tehtävää sen varmistamiseksi, että lainsäädäntö vastaisi teollisuuden tarpeisiin aikana, jolloin teknologia kehittyy nopeasti ja yhteiskunta on muutostilassa. Yritykset ja niiden asiakkaat tarvitsevat teollis- ja tekijänoikeuksia, jotka edistävät innovaatioita, tarjoavat vakaan toimintaympäristön investointipäätösten tekemiselle ja kannustavat kehittämään tehokkaita uusia liiketoimintamalleja. Tietokoneella toteutettujen keksintöjen patentoitavuutta koskevan direktiiviehdotuksen synnyttämä keskustelu on osoittanut, että kaikkien sidosryhmien tarpeet tasapainoisesti huomioon ottavien teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien sääntöjen laatiminen ei ole millään muotoa helppoa. Komissio käynnistää tämän vuoksi vuoropuhelun teollisuuden ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa vuonna 2006 sen määrittämiseksi, mitä muuta voitaisiin tehdä lujalla pohjalla olevien teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien puitteiden tarjoamiseksi Euroopan teollisuudelle. Asianmukaisen teollis- ja tekijänoikeuksien suojan toteuttaminen sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa on lisäksi äärimmäisen tärkeää useilla aloilla esiintyvän väärentämisen ja piratismen torjumiseksi. Teollis- ja tekijänoikeuksien rikkomukset voivat vaarantaa laillisten yritysten toiminnan, uhata innovaatioita ja aiheuttaa toisinaan ongelmia kansanterveydelle ja turvallisuudelle. Varsinkaan pk-yritykset eivät usein vieläkään ole tietoisia oikeuksistaan saada riittävä teollis- ja tekijänoikeuksien suoja. Lisäksi väärentäminen on useilla kaupanaloilla merkittävä ongelma. Ottaen huomioon väärentämisen ja piratismen torjuntaa koskevat nykyiset ja suunnitteilla olevat välineet ja toimenpiteet, myös lainvalvonnan¹³ ja tullitoiminnan aloilla, komissio aikoo tarkastella edistymistä teollis- ja tekijänoikeuksien alalla kokonaisuudessaan – pääpainon ollessa kilpailukykykökohtaisissa – ja tehdä vuonna 2006 ehdotuksia tilanteen kohentamiseksi.

Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä (vuoden 2005 lopulla)

Kilpailukyky-, energia- ja ympäristöpolitiikka liittyvät kiinteästi toisiinsa, ja niiden vaikutus on merkittävä erityisesti useiden perus- ja välituotteita tuottavien teollisuudenalojen kannalta. Näiden alojen politiikan ja lainsäädäntöaloitteiden on oltava keskenään johdonmukaiset ja jotta niiden yhteisvaikutuksia voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti, on luotava tiiviimpää koordinoitua ja kehitettävää yhtenäistä lähestymistapaa. Tätä varten perustetaan kilpailukykyä,

¹³ Mukaan luettuna komission ehdotus direktiiviksi teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksien torjuntaa koskevasta EU:n rikosoikeudellisista säännöksistä, heinäkuu 2005.

energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä. Se toimii neuvoa-antavana foorumina ja kokoaa yhteen yritys- ja teollisuustoimintaa, kilpailua, energiaa ja ympäristöasioita käsittelevät komission jäsenet sekä kaikki asiaan liittyvät sidosryhmät. Sen on määrä tarkastella teollisuus-, energia- ja ympäristölainsäädännön välisiä yhteyksiä ja varmistaa yksittäisten aloitteiden keskinäinen johdonmukaisuus sekä edistää samalla kestäväää kehitystä ja kilpailukykyä. Tähän päästään kaikkien sidosryhmien tasapuolisen osallistumisen avulla. Tavoitteena on luoda vakaa ja ennakoitavissa oleva sääntelykehys, jossa kilpailukyky, energia ja ympäristö kytkeytyvät toisiinsa. Tarkasteltaviksi otetaan todennäköisesti muun muassa seuraavat kysymykset: i) parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden konkreettinen täytäntöönpano; ii) ilmastonmuutos, erityisesti päästöoikeuksien kaupan järjestelmä, energiatehokkuus ja uusiutuvat energialähteet; iii) energia- ja erityisesti sähkömarkkinoiden toiminta; iv) jätteiden ehkäisyä ja kierrätystä koskevan teemakohtaisen strategian täytäntöönpano ja aiheeseen liittyvä lainsäädäntö ja v) luonnonvarojen tehokkaampi käyttö ja ympäristöteknologian ja muun innovatiivisen teknologian käyttöönotto.

Markkinoille pääsyyn ja kilpailukykyyn liittyvät ulkoiset näkökohdat (kevät 2006)

Kansainvälisille markkinoille pääsy on ensisijaisen tärkeää useimmille sektoreille. Komissio suunnittelee parhaillaan mahdollista tiedonantoa markkinoille pääsyä koskevan strategian tarkistamisesta ja tarkastelee nykyistä strategiaa ja välineitä, jotta voitaisiin keskittyä niihin sektoreihin ja markkinoihin, joista voi olla suurin hyöty kilpailukyvyn kannalta. Markkinoille pääsyä koskevia tavoitteita priorisoidaan säännöllisesti yhdessä kaupan esteistä annetun asetuksen tehokkaamman hyödyntämisen kanssa. Yhteistyössä sidosryhmien kanssa kehitetään ja otetaan toteutettavaksi yksityiskohtainen strategia esteiden poistamiseksi valikoiduilta sektoreilta ja valikoiduista maista. Erityinen markkinoille pääsyä koskeva toimintasuunnitelma on jo otettu käyttöön tekstiilien osalta, ja sitä on laajennettu kattamaan nahkatuotteet ja jalkineet. Komissio aikoo lisäksi käynnistää laajan pohdinnan ja keskustelun EU:n kilpailukyvyn ulkoisista näkökohdista. Se aikoo tätä varten julkaista uuden tiedonannon, jossa käsitellään muun muassa teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä kauppaa koskevia näkökohtia, sääntelykysymyksiä, investointeja ja julkisia hankintoja ja erityisesti mahdollisuutta kehittää ”ulkoisia hankintamenettelyjä koskeva väline”, jolla luodaan kolmansille maille kannustimia neuvotella julkisten hankintojen markkinoidensa avaamisesta vastavuoroisuuden pohjalta.

Uusi lainsäädännön yksinkertaistamisohjelma (lokakuu 2005)

Parempi sääntely eri tasoilla on tunnustettu useilla sektoreilla keskeiseksi haasteeksi – esimerkkeinä rakentaminen, moottoriajoneuvot, tieto- ja viestintätekniikka, elintarvikkeet ja biotieteet. Jätelainsäädäntö on lisäksi todettu merkittäväksi useiden eri sektorien ja erityisesti pk-yritysten kannalta. Komissio on jo ilmoittanut,¹⁴ että se aikoo käynnistää uudelleen nykyisen lainsäädännön yksinkertaistamista koskevan työskentelynsä. Lokakuussa julkaistaan sidosryhmien kuulemisen jälkeen tiedonanto, jossa esitetään **yksinkertaistamista koskeva työohjelma**. Se sisältää ne kolme painopistealaa, jotka tämän toimintamallin osalta on jo määritetty: autosektorin, rakennussektorin ja jätelainsäädännön. Korkean tason CARS21-ryhmä on jo aloittanut nykyisen lainsäädännön tarkastelun tavoitteenaan saada tämä prosessi päätökseen vuoden 2005 loppuun mennessä.

Sektorikohtaisen osaamisen parantaminen (2006)

¹⁴ Tiedonannossa ”Parempaa sääntelyä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi”.

Puutteellinen ammattitaito on todettu keskeiseksi haasteeksi useilla eri teollisuudenaloilla, joista esimerkkeinä tieto- ja viestintätekniikka ja tekniset alat, tekstiili- ja nahkateollisuus sekä useat perus- ja välituotteita tuottavat eri teollisuudenalat. On lisäksi saatu jonkin verran näyttöä siitä, että teollisen toiminnan uudelleensijoittelu on joissakin tapauksissa johtunut enemmän puutteellisesta osaamisesta kuin kustannustekijöistä. Komissio on jo alkanut käsitellä ammattitaitokysymystä useissa eri politiikoissaan. Esimerkkinä mainittakoon Koulutus 2010 -työohjelma, jossa mainitut tutkintojen tunnustamista koskevat eurooppalaiset puitteet tarjoavat yhteisen viitekehyksen Euroopan koulutusjärjestelmille, lisäävät avoimuutta ja helpottavat pätevyyksien tunnustamista ja siirtämistä ottaen erityisesti huomioon sektorikohtaisen tason.¹⁵ Näiden nykyisten aloitteiden täydentämiseksi ehdotetaan yksittäisiin teollisuudenaloihin liittyvien ammattitaito-ongelmien luonteen arviointia. Näissä arvioinneissa **määritettäisiin nykyiset sektorikohtaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamisvajeet** ja tarkasteltaisiin todennäköisiä kehitysnäkymiä sektorikohtaisten pätevyyksien alalla ja – mahdollisuuksien mukaan – vaikutuksia pk-yrityksiin. Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) käynnissä olevan työskentelyn pohjalta voitaisiin tämän tietoperustan avulla hahmotella tulevia erityisiä poliittisia aloitteita ottaen huomioon sektorikohtaiset kilpailukykyvaatimukset.

Valmistusteollisuuden rakennemuutoksen hallinta (vuoden 2005 lopulla)

Ensisijainen vastuu rakennesopeutuksen toteuttamisesta kuuluu yksityissektorille. EU:lla on kuitenkin käytössään hyödyllisiä välineitä muutosten ennakointiin ja tukemiseen, kuten rakenneuudistusten työllisyysvaikutuksia käsittelevässä tuoreessa tiedonannossa¹⁶ todetaan. EU:n tasolla toteutettavat teollisuuspolitiikan aloitteet on ehdottomasti nivottava yhteen rakennerahastojen sekä yksittäisten jäsenvaltioiden politiikan kanssa. Tarkastelussa tulivat esille seuraavat teollisuudenalat, joiden osalta mahdollisella rakennesopeutuksella on merkitystä: tekstiili-, nahka-, huonekalu-, jalkine-, keramiikka-, paino-, moottoriajoneuvo-, laivanrakennus- ja terästeollisuus sekä osa elintarviketeollisuudesta. Komissio aikoo varmistaa, että talouden rakennemuutosten ennakointi ja myönteinen hallinta sisällytetään uusiin rakennerahasto-ohjelmiin. Koheesiopolitiikkaan liittyvissä yhteisön strategisissa suuntaviivoissa (vuosiksi 2007–2013)¹⁷ todetaan, että uusiin rakennerahasto-ohjelmiin on sisällytettävä tuki ohjelmille, joilla pyritään nykyaikaistamaan työmarkkinoita ja ennakoimaan asteittaisia muutoksia koko unionissa toimialoilla, joilla rakennesopeutus saattaa muodostua ongelmaksi. Lisäksi ohjelmiin on sisällytettävä aktiivisia toimenpiteitä alueiden taloudellisen hyvinvoinnin lujittamiseksi. Komissio aikoo myös tarkastella lähemmin mahdollisuutta lisätä yhteistyötä sellaisten alueiden välillä, joilla on samankaltaisia ongelmia ja haasteita.

Yhtenäinen eurooppalainen lähestymistapa teolliseen tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan (2005)

¹⁵ ”Euroopan koulutusjärjestelmien tavoitteiden yksityiskohtainen seurantaohjelma”, jonka neuvosto ja komissio hyväksyivät 14. helmikuuta 2002; ks. myös ”Ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskeva komission toimintasuunnitelma” KOM(2002) 72.

¹⁶ Tiedonanto ”Rakenneuudistukset ja työllisyys” KOM(2005) 120.

¹⁷ ”Kasvua ja työllisyyttä tukeva koheesiopolitiikka: yhteisön strategiset suuntaviivat vuosiksi 2007–2013” KOM(2005) 299, 5. heinäkuuta 2005.

Pian ilmestyvässä tutkimusta ja innovointia käsittelevässä tiedonannossa¹⁸ esitetään uusi yhtenäinen lähestymistapa tutkimusta ja innovaatiotoimintaa tukeviin toimintalinjoihin ja toimiin. Siinä esitellään myös muutamia teollisuussektorien kannalta erittäin merkityksellisiä aloitteita. Lisäksi innovaatiotukia käsittelevässä tuoreessa tiedonannossa ehdotetaan, että olisi helpotettava sellaisen valtiontuen myöntämistä, jolla korjataan innovaatioita haittaavia markkinahäiriöitä. Tutkimusta ja innovaatioita käsittelevän tiedonannon jatkotoimena perustetaan vuonna 2006 teollisen tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan eurooppalainen seurantajärjestelmä. Sen on tarkoitus tuottaa yhtenäinen yleiskatsaus ja analyysi teollisen tutkimuksen ja innovaatioiden kannalta merkittävästä kehityksestä ja antaa sidosryhmille tilaisuus ilmaista näkemyksensä. Näin varmistetaan teollisuuden ja politiikan kannalta olennaisten tietojen saatavuus, mikä auttaa ennakoimaan niitä esteitä ja mahdollisuuksia, joita tutkimuksiin ja innovaatioihin liittyvien investointien parantamiseen liittyy, sekä hyödyntämään kaupallisesti uutta teknologiaa Euroopassa. Perustetaan sidosryhmien (myös päättäjien) edustajien korkean tason ryhmä antamaan opastusta ja palautetta tämän toiminnan painopisteistä ja tärkeydestä kilpailukyvyn kannalta.

Myös eurooppalaiset teknologiayhteisöt¹⁹ edistävät osaltaan teollisten investointien lisäämistä tutkimukseen ja innovaatioihin sekä Euroopan kykyä hyödyntää kaupallisesti uutta teknologiaa. Tämä vapaaehtoisuuteen perustuva, alhaalta ylös -suuntautuva prosessi on teknologiayhteisöjen strategisten tutkimusohjelmien ansiosta jo osoittanut tärkeytensä teollisuus- ja poliittisten strategioiden muotoilussa tarkasti määritellyillä teknologian avainaloilla.

4.2. Sektorikohtaiset aloitteet

Sektorien välisten aloitteiden lisäksi on – aloitteiden luonteen tai erityisen merkityksen vuoksi – määritetty joitakin uusia poliittisia **sektorikohtaisia aloitteita**. Nämä aloitteet voivat ilmetä useassa eri muodossa. Joihinkin liittyy uusien korkean tason ryhmien tai poliittisten foorumien perustamista. Esikuvana on käytetty menestyksekkäitä korkean tason ryhmiä (esimerkkeinä G10 Medicines, LeaderSHIP 2015 ja CARS21), joiden panos säilyy merkittävänä myös tulevaisuudessa. Uutta sektorikohtaista aloitetta ehdotettaessa pyritään varmistamaan, että se vastaa muita aloitteita, erityisesti vastikään ehdotettuja teknologiayhteisöjä, sektorikohtaisia innovaatiopaneeleita ja eurooppalaisen Innova-aloitteen puitteissa kehiteltyjä verkostoitumisaloitteita sekä kasvua ja työllisyyttä edistävää eurooppalaista tietoyhteiskuntaa koskevaa i2010-aloitetta. Liitteessä 2 esitetään tiivistetysti täydellinen luettelo uusista ja olemassa olevista sektorien välisistä ja sektorikohtaisista aloitteista kaikkien yksittäisten sektorien osalta. Niihin saattaa asian luonteen mukaan sisältyä poliittisia, sääntelyyn liittyviä tai teknisiä toimia.

Komissio aikoo esittää seuraavia uusia aloitteita:

- Lääkefoorumi (ensimmäinen kokous vuonna 2006)

¹⁸ ”More Research and Innovation: Investing for Growth and Employment: A Common Approach” (Enemmän tutkimusta ja innovaatiotoimintaa: Kasvuun ja työllisyyteen investoiminen: Yhteinen lähestymistapa) KOM(2005), ilmestyy pian.

¹⁹ Report to the European Council on European Technology Platforms and Joint Technology Initiatives: Fostering Public-Private R&D partnerships to boost Europe’s industrial competitiveness (Raportti Eurooppa-neuvostolle eurooppalaisista teknologiayhteisöistä ja yhteisistä teknologia-aloitteista: Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyökumppanuuden kannustaminen T&K-alalla Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn edistämiseksi) SEK(2005) 800, 10. kesäkuuta 2005.

Lääkestrategiaa valvoo vuosittain kokoontuva lääkefoorumi, joka muodostuu jäsenvaltioiden (ministeritason) edustajista, teollisuudenalan johtavassa asemassa olevista edustajista sekä muista keskeisistä sidosryhmistä, kuten potilaista ja terveydenhuollon ammattilaisista. Työskentelyssä käsitellään Euroopan lääkemarkkinoiden hajanaisuutta ja keskitytään T&K-näkökohtiin ja jäsenvaltiotason sääntelykysymyksiin, kuten hinnoittelun ja suhteellisen tehon kaltaisiin olennaisiin seikkoihin.

- Biotieteitä ja biotekniikkaa koskevan strategian välitarkistus (2006–2007)

Biotieteitä ja biotekniikkaa koskevalle strategialle tehdään välitarkistus vuosina 2006–2007. Tähän liittyy tiiviimpi yhteistyö kyseisen teollisuudenalan kanssa biotekniikan kilpailukykyä käsittelevän neuvoa-antavan ryhmän kautta ja säännölliset vuosittaiset kolmikantakokoukset teollisuuden ja jäsenvaltioiden kanssa ongelmien tunnistamisen helpottamiseksi, ensisijaisten tavoitteiden ehdottamiseksi ja toimintasuositusten tekemiseksi.

- Kemianteollisuutta (2007) ja puolustusteollisuutta käsittelevät uudet korkean tason ryhmät

Uusi kemikaalialan sääntelypuite eli REACH-lainsäädäntö on tarkoitus saada hyväksyttyä vuonna 2007, minkä jälkeen ehdotetaan perustettavaksi korkean tason ryhmä tarkastelemaan sitä, miten kemianteollisuuden kilpailukykyä voitaisiin parantaa. Toinen korkean tason ryhmä perustetaan puolustusteollisuutta varten tarkastelemaan muun muassa puolustustarvikkeiden siirtoja ja hankintoja ja standardointia puolustusallalla.

- Euroopan avaruusohjelma

Euroopan avaruusohjelma muodostaa yhteisen, kattavan ja joustavan perustan Euroopan avaruusjärjestön, EU:n ja niiden jäsenvaltioiden toimille. Lisäksi ollaan laatimassa tiedonantoa ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuisesta seurantarjestelmästä (GMES). Tarkoituksena on luonnostella, miten operatiiviset palvelut onnistuttaisiin toteuttamaan vuonna 2008.

- Tieto- ja viestintätekniikan kilpailukykyä käsittelevä erityistyöryhmä (2005/2006)

Sen varmistamiseksi, että politiikalla todella tuetaan kehittymässä olevan tieto- ja viestintätekniikkasektorin kilpailukykyä kannalta suotuisan ympäristön kehittymistä, perustetaan sidosryhmien edustajat kokoava erityistyöryhmä. Tämä toiminta täydentää i2010-aloitteen²⁰ yhteydessä toteutettavia komission aloitteita. Ryhmä pyrkii määrittämään tärkeimmät kilpailukykyyn esteet ja mahdolliset poliittiset toimintavaihtoehdot esimerkiksi parempaan sääntelyyn, osaamiseen, teollis- ja tekijänoikeuksiin sekä standardointiin liittyen. Ryhmän puitteissa on myös mahdollista käydä suunnitelmallista vuoropuhelua, jonka avulla voidaan saada kyseinen sektori toimintavalmiiksi ja kiinnittää jäsenvaltioiden huomio tieto- ja viestintätekniikka-alan kilpailukykyyn esteisiin Euroopassa ja tieto- ja viestintätekniikan laajaa ja tehokasta käyttöönottoa haittaaviin esteisiin.

- Koneenrakennusala koskeva poliittinen vuoropuhelu (2005/2006)

²⁰ ”i2010 – kasvua ja työllisyyttä edistävä eurooppalainen tietoyhteiskunta” KOM(2005) 229, kesäkuu 2005.

Koneenrakennusalaan koskevassa poliittisessa vuoropuhelussa analysoidaan sektorin tulevia vahvuuksia ja heikkouksia ja ennakoidaan sitä, miten heikkouksiin voitaisiin valmistautua pitkällä aikavälillä.

- Erinäiset kilpailukykyä koskevat tutkimukset muun muassa tieto- ja viestintätekniikan alasta, elintarviketeollisuudesta sekä muoti- ja muotoiluteollisuudesta.

Tutkimuksissa analysoidaan teollisuudenalojen kilpailukykyyn vaikuttavia suuntauksia ja pyritään tarvittaessa tuottamaan konkreettisia toimintalinjoja ja toimia koskevia ehdotuksia.

5. PÄÄTELMÄT

Tässä tiedonannossa esitetään pääpiirteissään valmistusteollisuuden osalta teollisuuspolitiikan alalla lähivuosina tehtävä työ. Komissio pysyy näin ollen kasvua ja työllisyyttä koskevassa toimintaohjelmassa antamissaan sitoumuksissa edistää vahvan teollisuusperustan luomista. Jotta tässä onnistuttaisiin, se ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin valmistusteollisuuden toimintaedellytysten parantamiseksi ja politiikan eri osa-alueilla toteutettavien toimien keskinäisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Tiedonannossa esitellyillä horisontaalisilla ja sektorikohtaisilla aloitteilla on tarkoitus täydentää jäsenvaltioiden toimia. Tavoitteena on auttaa vastaamaan valmistusteollisuuden eri sektorien kohtaamiin keskeisiin haasteisiin. Tätä toimintamallia on tarvittaessa laajennettava konkreettisia toimintalinjoja ja toimia koskevilla lisäanalyysillä ja -ehdotuksilla. Välitarkistus toteutetaan vuodeksi 2007 kaavailulla tiedonannolla, jossa kerrotaan edellä esitetyn työohjelman edistymisestä ja tarkastellaan mahdollisuutta ulottaa toiminta koskemaan talouden muita painopisteitä, kuten esimerkiksi ympäristöteknologiaa.

	Teollisuus	TIETÄMYS				PAREMPI SÄÄNTELY			YMPÄRISTÖ & ENERGIA ¹⁾					KAUPPA				RAKENNE- SOPEUTUS	SEKTORIN ERIT.PIIRTEET	SEKTORIKOHTAISET TOIMET ⁴⁾	
		T&K/Inno- vaatiot	IPR, Väären- nökset	Osaa- minen	Pk-yritys- ten rahoitus- saanti	Hall. rasite/ Alakoht. sääntelyn kompleksi- suus	Sisämarkki- nat	Terveys & turvalli- suus	Tekn. stan- dardit	Ympä- ristön- muutos ¹⁾	Jätteet	Vesi	Ilma	Intensi- vin energian- kulutus	Markki- noille pääsy	Raaka- aineiden saanti	Kaupan vääristymät / tuet / polku- myynti	Sääntely- näkökohdat			
Elintarviketeollisuus ja biotieteet	Elintarvikkeet, juomat & tupakka	X				X				X	X			X	X			X			
	Kosmetiikka	X					X	X						X			X				
	Lääkkeet	X	X	X	X		X	X						X			X			Lääkefoorumi	
	Bioteekniikka	X	X		X	X		X										X	X ⁵⁾	Biotieteitä ja biotekniikkaa koskevan strategian välitarkistus	
	Lääkinnälliset laitteet	X			X		X	X										X			
Koneita ja järjestelmiä tuottava teollisuus	Tieto- ja viestintäteknikka (TVT) ³⁾	X	X	X		X			X					X			X			TVT:n kilpailukykyä käsittelevä erityisryhmä	
	Koneenrakennus	X	X	X	X		X ¹⁰⁾							X						Vuoropuhelu koneenrakennusosalalla	
	Sähköteknikka	X	X	X	X		X ¹⁰⁾							X					X ⁶⁾		
	Moottoriajoneuvot	X	X	X		X	X		X	X		X		X			X	X		Korkean tason CARS 21 -ryhmä	
	Avaruus- ja ilmailuteollisuus	X															X			Euroopan avaruusohjelma/GMES	
	Puolustusteollisuus	X					X													Puolustusta käsittelevä korkean tason ryhmä	
Muoti- ja muotoilu- teollisuus	Laivanrakennus	X	X	X													X	X	X ⁷⁾	Korkean tason LeaderSHIP 2015 -ryhmä	
	Tekstiilit	X	X	X							X			X				X			
	Nahka ja nahkatavarat	X	X	X						X	X			X	X			X			
	Jalkineet	X	X	X										X				X			
	Huonekalut	X	X	X										X				X			
Perus- ja väliaineita tuottava teollisuus	Kaivannaisala, ei energian tuottaminen	X		X						X	X								X ⁸⁾		
	Muut kuin rautametallit								X	X		X	X		X						
	Sementti ja kalkki								X	X		X	X								
	Keramiikka		X						X	X		X	X	X			X				
	Lasi		X						X	X		X	X	X							
	Puu & puutuotteet	X		X				X	X	X				X	X						
	Sellu, paperi & paperituotteet	X							X	X	X		X		X	X					
	Paino- & kustannusala	X		X						X	X	X	X					X			
	Teräs	X		X					X	X	X	X	X		X	X		X			
	Kemikaalit, kumi & muovit	X						X		X	X	X	X				X		X ⁹⁾	Korkean tason ryhmä (2007)	
Rakentaminen	X		X		X	X	X	X		X											
		↓		↓		↓		↓					↓				↓				
		IPR-aloite		Alakoht. osaamisen parantaminen		Uusi lainsäädännön yksinkertaistamisohjelma		Kork. tason ryhmä: kilp.kyky, energia & ympäristö					Markkinoille pääsy ja kilp.kyky: ulkoiset näkökohdat				Rakennemuutos				
		Teoll. tutkimuksen ja innovaatioiden seurantaajärj.																			

LIITE II

SEKTORI	Sektorikohtaiset toimet	Horisontaaliset toimet
Tekstiilit ja vaatetus	Tekstiilejä käsittelevän korkean tason ryhmän seuranta Tekstiilejä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Tekstiilejä käsittelevä innovaatiopaneeli Kilpailukykyä, taloudellista tilannetta ja tuotannon sijoituspaikkaa koskeva tutkimus: tekstiili- ja vaatetus-, jalkine-, nahka- ja huonekaluteollisuus	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i> <i>Rakenneuudistus</i>
Nahka ja nahkatavarat	Neuvottelut työmarkkinaosapuolten kanssa rakennesopeutuksesta Kaupan esteiden vähentäminen/poistaminen raaka-aineiden saannin osalta Kilpailukykyä, taloudellista tilannetta ja tuotannon sijoituspaikkaa koskeva tutkimus: tekstiili- ja vaatetus-, jalkine-, nahka- ja huonekaluteollisuus	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i> <i>Rakenneuudistus</i>
Jalkineet	Neuvottelut työmarkkinaosapuolten kanssa rakennesopeutuksesta Kilpailukykyä, taloudellista tilannetta ja tuotannon sijoituspaikkaa koskeva tutkimus: tekstiili- ja vaatetus-, jalkine-, nahka- ja huonekaluteollisuus	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i> <i>Rakenneuudistus</i>
Huonekalut	Neuvottelut työmarkkinaosapuolten kanssa rakennesopeutuksesta Metsätuotteita käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Kilpailukykyä, taloudellista tilannetta ja tuotannon sijoituspaikkaa koskeva tutkimus: tekstiili- ja vaatetus-, jalkine-, nahka- ja huonekaluteollisuus	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i> <i>Rakenneuudistus</i>
Laivanrakennus	Korkean tason LeaderSHIP 2015 -työryhmä Laivanrakennusta käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö (Waterborne) Neuvottelut rahoituksen saannista (komission sisällä ja EIP:n kanssa) OECD-neuvottelut / mahdolliset kahdenväliset neuvottelut Kiinan kanssa	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Rakenneuudistus</i> <i>Osaaminen</i>
Puolustusteollisuus	Korkean tason ryhmä Sisämarkkinat: siirtoja, hankintoja ja standardointia koskevat toimenpiteet Puolustukseen liittyvien teollisuudenalojen kartoitus	
Avaruus- ja ilmailuteollisuus	Euroopan avaruushjelma Ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuinen seurantajärjestelmä (GMES) -aloite yhteisön panoksena Euroopan avaruushjelmaan Ilmailua, lentoliikennettä ja lentoliikenteen hallintaa käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö ja mahdollinen yhteinen teknologia-aloite Mahdollinen yhteinen teknologia-aloite "GMES" Boeingin ja Airbusin riita-asiaa WTO:ssa koskeva seuranta	
Koneenrakennus	Vuoropuhelu koneenrakennuslalla Kilpailukykyä koskeva tutkimus/analyysi (EU-10, sähkötekniikka mukaan luettuna) Kehittyneitä rakennusmateriaaleja käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Valmistusta käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i>
Sähkötekniikka	Kilpailukykyä koskeva tutkimus/analyysi (EU-10)	<i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i> <i>Osaaminen</i> <i>Markkinoille pääsy</i>
Kaivannaisala, ei energian tuottaminen	Perusteellinen arviointi sektorin kilpailukykyä / Ulkopuolinen arviointi kestävä kehityksen edistämistä muussa kuin energian tuotantoon suuntautuvassa kaivannaisteollisuudessa annetusta tiedonannosta Kestäviä mineraalivarjoja käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö	<i>Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä</i> <i>Osaaminen</i>
Teräs	Tiedonanto raaka-aineiden ja energiansaannin vaikutuksesta Euroopan metalliteollisuuden kilpailukykyyn Terästä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö (ESTEP) Esteiden poistaminen raaka-aineiden saannilta	<i>Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä</i> <i>Osaaminen</i>
Muut kuin rautametallit	Tiedonanto raaka-aineiden ja energiansaannin vaikutuksesta Euroopan metalliteollisuuden kilpailukykyyn Esteiden poistaminen raaka-aineiden saannilta	<i>Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä</i> <i>Osaaminen</i>
Sementti ja kalkki	Kilpailukykyanalyysi	<i>Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä</i>
Keramiikka	Lasi- ja keramiikkateollisuuden tulevaisuutta käsittelevän, vuonna 2004 asetetun työryhmän työn jatkaminen Kilpailukykyä käsittelevä komission yksiköiden valmisteluasiakirja	<i>Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä</i> <i>Markkinoille pääsy</i> <i>Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen</i>

SEKTORI	Sektorikohtaiset toimet	Horisontaaliset toimet
Kemikaalit ja kumi	Kemianalan kilpailukykyä käsittelevä korkean tason ryhmä Kemianteollisuuden kestävä kehitystä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö	Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä
Lasi	Kilpailukykyä käsittelevä komission yksiköiden valmisteluasiakirja Lasi- ja keramiikkateollisuuden tulevaisuutta käsittelevän, vuonna 2004 asetetun työryhmän työn jatkaminen	Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä Markkinoille pääsy Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen
Rakentaminen & rakennustuotteet	Rakennusalan tuotteita koskevan direktiivin yksinkertaistaminen Rakentamista käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Kilpailukyvyn arviointi yhdessä sidosryhmien kanssa	Lainsäädännön yksinkertaistaminen Osaaminen
Puu & puutuotteet	Laittomien hakkuuiden torjuntaa koskeva aloite (EU:n FLEGT-toimintasuunnitelma) Metsäsektoria käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Puutuotteiden teknisten standardien rationalisointi	Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä Osaaminen
Sellu, paperi & paperituotteet	Metsäteollisuutta käsittelevä tiedonanto Puunhankinnan esteiden poistaminen politiikan eri aloilla: biodiversiteetti, bioenergia, metsästrategia Metsäsektoria käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö	Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä
Paino- & kustannusala	Toimintojen siirtämistä käsittelevän tutkimuksen käynnistäminen	Kilpailukykyä, energiaa ja ympäristöä käsittelevä korkean tason ryhmä Rakenneuudistustyöryhmä Osaaminen
Tieto- ja viestintätekniikka (TVT)	TVT:n kilpailukykyä käsittelevä erityistyöryhmä Analyysi TVT-alan kilpailukyvystä, vahvuuksista ja heikkouksista Nanoelektroniikkaa käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö ja mahdollinen yhteinen teknologia-aloite Sulautettuja tietokonejärjestelmiä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö ja mahdollinen yhteinen teknologia-aloite Langatonta matkaviestintää käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Uusia sähköisiä viestimiä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö TVT:tä käsittelevä innovaatiopaneeli Komission standardint politiikan arviointi TVT:n alalla	Osaaminen
Autot	Korkean tason Cars 21 -työryhmä Autoja käsittelevä innovaatiopaneeli Tieliikennettä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Vety- ja polttokennoja käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö ja mahdollinen yhteinen teknologia-aloite	Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen Rakenneuudistus Markkinoille pääsy
Kosmetiikka	Kosmetiikkadirektiivin seitsemännen muutoksen (direktiivi 2003/15/EY) täytäntöönpanotoimet Säätelyä koskevan kansainvälisen vuoropuhelun jatkaminen kosmetiikka-alan yhdenmukaistamisen osalta ja kansainväliset yhteistyökokoukset	Markkinoille pääsy
Lääkkeet	Lääkefoorumi Innovatiivisia lääkkeitä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö ja mahdollinen yhteinen teknologia-aloite	Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen Markkinoille pääsy
Bioteekniikka	Vuonna 2002 käynnistyneen "Biotieteet ja biotekniikka - Strategia Euroopalle" -strategian välitarkistus Kattava kustannus-hyötyanalyysi biotekniikan taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista Bioteekniikkaa käsittelevä innovaatiopaneeli Tulevaisuuden kasveja käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Kemianteollisuuden kestävä kehitystä käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö	Teollis- ja tekijänoikeudet ja väärentäminen Lainsäädännön yksinkertaistaminen
Lääkinnälliset laitteet	Lääkinnällisiä laitteita koskevan direktiivin 93/42/ETY tarkistaminen Akt. osall. erityisryhmään (maailmanlaajuinen yhdenmukaistaminen)	
Elintarvikkeet, juomat & tupakka	Elintarviketeollisuuden kilpailukykyä käsittelevän tutkimuksen käynnistäminen Terveellisiä elintarvikkeita (Food for Life) käsittelevä eurooppalainen teknologiyhteisö Tiedonanto elintarviketeollisuuden kilpailukykystrategiasta ja vastaava toimintasuunnitelma	Rakenneuudistus Lainsäädännön yksinkertaistaminen Markkinoille pääsy

Sektorikohtaisiin toimiin sisältyvät ainoastaan sellaiset tutkimukset ja toimet, jotka suoraan liittyvät todettuihin haasteisiin, ellei niihin puututa muulla tavoin horisontaalisten toimien kautta. Yhtenäinen eurooppalainen lähestymistapa teolliseen tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan koskee luonnostaankin kaikkia sektoreita.